

Yıldız Teknik Üniversitesi
İnşaat Fakültesi
Harita Mühendisliği Bölümü

Harita Mühendisliğine Giriş (HRT1011)

4.BÖLÜM

Harita Mühendisliğine Giriş

Mühendislik Etiği

Mühendislik, matematiksel ve doğal bilimlerden, çalışma, deneyim ve uygulama yolları ile kazanılmış bilgileri akıllıca kullanarak, doğanın madde ve kuvvetlerini insanoğlu yararına sunmak üzere ekonomik yöntemler geliştiren bir meslektir.

Geleceğin mühendislerinin bilim ve teknolojinin ve mühendislik etkinliklerinin topluma olan etkilerini, mühendislerin bu etkilerden doğan kişisel sorumluluklarını, kararlarında başvurdukları değerleri ve etik ikilemleri tanımları gerekmektedir.

Bir etik dersinden pratik olarak beklenen, öğrencilerin kendi durumları hakkında düşünmeleri ve yaşamlarının eski parçalarını daha farklı bir biçimde görmek ve anlamak üzere yeni bir etkinlik modeli oluşturmaları, kendi etik ve ahlaki değerlerinin nereden geldiğinin farkına varmaları, böylece çevrelerindeki etik sorunlara daha özgüvenli ve daha uygun tepki vermeleridir.

Mühendislik Etiği dersi, bu bağlamda, etiğin bireysel ve evrensel özgürlük boyutunun önemi, evrensel etik kurallar ve değerlerin kavranması, mühendislik etiği ilkelerinin ve mesleki sorumluluğun öğrenilmesi ve bunlara dayanarak mesleki ikilemlerin sorgulanması yeteneğinin kazandırılmasını amaçlanmaktadır. Bu amaca koşut olarak, öğrencilerimizin yaşam kültürü düzeyini yükseltmek, bir bilgi ve düşünce zenginliği yaratmak, etik ikilemleri tartışma yeteneğini geliştirmek en büyük arzumuzdur.

Mühendislik Etiği

Etik

Etik sözcüğü, giderek canlanan bir ilgi ile son yılların moda sözcükleri arasında yer almaktadır. 2003 yılındaki bir gazete haberinde, gelişmiş batı toplumu insanının en belirgin kişilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir anketin,

1. Kesin etik değerlere sahip
2. Dürüst
3. Sorumluluk sahibi
4. Kural ve yasalara saygılı
5. Diğer yurttaşların haklarına saygılı
6. Çalışma şevki olan
7. Büyük işler yapma isteği olan
8. Dakik

sıralamasıyla sonuçlandırıldığı açıklanıyordu.

Bu sıralamada yer alan ilk beş özellik, hepimizin günlük yaşamımızda eksikliğini sürekli hissettiğimiz ve yakındığımız değerlerdir ve doğrudan **etik** ile ilgilidir.

Etik sözcüğü, dil kullanımı bakımından günümüzde genel olarak **üç farklı** anlamda ve kategoride kullanılmakta ve tartışılmaktadır.

Birincisi etik sözcüğü, bazen ahlak anlamında, yani; belirli bir grupta, belirli bir zamanda, kişilerin birbirleri ile ilişkilerinde değerlendirmelerini ve eylemlerini belirlemeleri beklenen değerlendirme ve davranış normları sistemleri anlamında kullanılmaktadır. Bunlar, belirli bir zamanda, belirli bir kültürde neyin “iyi” neyin “kötü” olduğuna ilişkin, dolayısıyla kişilerin genel olarak “neleri yapmaları”, “neleri yapmamaları” gerektiğini dile getiren değişik, değişken ve yazılı olamayan norm sistemleridir. “Ahlak normları” adı verilen ve kültürel değer yargılarından oluşan bu sistemi etik değerlerle karıştırmamak gerekir (Kuçuradi, 2003).

İkincisi etik sözcüğü, bir grup insanın belirli amaçlarla oluşturduğu, o amaç için türetilmiş normlardan ve/veya mevcut normlar arasından seçilmiş, konsensüslerle kararlaştırılmış ve “evrensel” olarak geçerli kılınmak istenen norm bütünleri anlamında da kullanılmaktadır. Bir tür “ahlaklılık bildirgeleri” şeklinde düzenlenen bu normlar insanların başka insanlara nasıl muamele etmeleri ve nasıl muamele görmeleri gerektiğine ilişkin talepler getiren normlardır. Etik sözcüğünün bu ikinci anlamı, en yaygın kullanılan anlamıdır (Kuçuradi 2003).

Üçüncüsü etik sözcüğü bir de, insansal bir fenomen olan etik fenomeni hakkında doğrulanabilir-yanlışlanabilir bilgi ortaya koyan ya da koyması beklenen felsefe dalını dile getirmek için kullanılmaktadır. Bu bağlamda, etik fenomeni nesne edinen ve bir bütün olarak aydınlatan, insanlar arası ilişkilerde etik değerlerin bilgisini ortaya koyan ve bir kavram olarak etik sözcüğünü karşılayan bu felsefe dalı, “felsefi etik” olarak isimlendirilecektir.

Etik ve Ahlak İlişkisi

Ahlakın kendisi sosyolojik bir konu olmasına karşılık, ahlak ve ahlakilik etiğin konusunu oluşturur. Etiğin yönelttiği sorular, doğrudan tekil eylemlere ilişkin olmadıkları için; yani belirli bir somut, münferit, özel durumla ilgilenmedikleri için ahlak sorularından ayrılır. Ahlak ve etik arasındaki bu kavramsal farklılıktan çıkan sonuç, etik düşüncelerin kendiliğinden ahlaki olmadığı, ahlaka ilişkin belli bir sorunsala duyulan ilgiden de kaynaklanabileceği ya da tersine, ahlaki düşüncelerin sırf ahlaki olmakla etik düşünceler olmadığı ama pekala etik sorunlara dönüştürülebileceğidir.

Etik Neden Gereklidir?

Günümüzde, etiğin önemi ve etikten beklenenler aşağıdaki biçimde özetlenebilir:

1) Din, dil, ırk, her türlü inanç, cinsiyet farklılığı, coğrafi ayırım gözetmeden çok kültürlü bir yapının korunması, kültürel zenginliğin geliştirilmesinin ön koşulu; öteki kültürlerde benimsenmiş, saygı gören ve meşrulaştırılmış olarak kabul edilen normların ve değerlerin çok iyi bilinmesi, giderek bunların o kültürde gerek pratiğe gerekse genelde eylemleri yönlendirici ve düzenleyici işlevlerini eleştirel bir gözle somutlaştırıp, nereye kadar evrensel ölçekte geçerlilik talebi taşıyacağını yoklanmasıdır.

Özellikle de “Dünya etiği”, ekonominin ve teknolojinin Dünyada olup biten herşeyi belirlediği bir çağda, etik yaşama dünyasının tek yönlü kaygılarla gerçekleşmesine yönelmiş bir yarar hesapçılığının yıkıcı etki ve sonuçlarını eleştirel bir aynadan yansıtan önemli bir uyarı görevi yüklenmiştir.

Etik Neden Gereklidir?

2) İnsan bir toplulukta kuralsız olunamayacağını, buyruklar, yasaklar, normlar v.b. kuralların bulunduğunu erken yaşlarda öğrenir. Ama asıl ahlaki kavrayış, böylesi kuralların dışarıdan dayatılmış kurallar olarak yorumlanmaması gerektiğinin görülmesi, bu kuralların sosyal topluluğun tüm üyelerinin gerçekleştirebilecek en fazla özgürlükten yararlanabilmesini garanti eden unsurlar olduğunun anlaşılmasıyla ortaya çıkar.

3) Ergin olamayıp, başkası tarafından yönlendirilmeden kendi aklını kullanamamak durumudur. Ergin olmamış insan, özgürlüğünü elde etmesi gerektiği, ne kadar özgür olacağını kendisine bağlı olduğu ve özgürleşmek için riske girmesi ve karar verebilmesi konusunda aydınlatılmalıdır. Bir insan, iyi olanın kendisine artık dogmatik biçimde emredilmesini istemediği zaman, yani; düşünce açısından olgunlaştığında, hem kendi çıkarlarıyla hem de başkalarının yargılarıyla kendi arasında bir mesafe koyarak bir insan topluluğu ya da tüm insanlar için hangi amaçların iyi diğer bir deyişle elde etmeye değer amaçlar olduğuna kendi karar verdiğinde ahlakilik boyutlarına ulaşmış demektir. Bu yaklaşım demokratik bir toplum oluşturulmasının da temel koşuludur.

Etğin Hedef ve Amaçları

1. Günlük yaşamda, dil ve eylem alışkanlıklarından hareket ederek, insan eyleminin ahlaki açıdan iyi olarak görüldüğü koşulları araştırır ve ahlaki eylemi diğer olası eylemlere (ahlakdışı, ahlaki olmayan) karşı sınamak.
2. İyi ile kötüyü birbirinden ayırd etmeyi öğrenerek ahlaki yargı verme yeteneği kazanmayı sağlamak.
3. Ahlaki yargılar verme ile birlikte, ahlaki yetkinlik ile toplumsal sorumluluk arasındaki temel ilkesel ilişkinin önemini ve anlamını kavratmak. Ahlaki yetkinlik geliştirmek.
4. Eleştirel-pratik yargılama gücü kazandırmak .

Yukarıdaki hedef ve amaçları gerçekleştirmede temel koşul; katılımcılarının her birinin eşit söz hakkına sahip olduğu açık araştırma toplumdur.

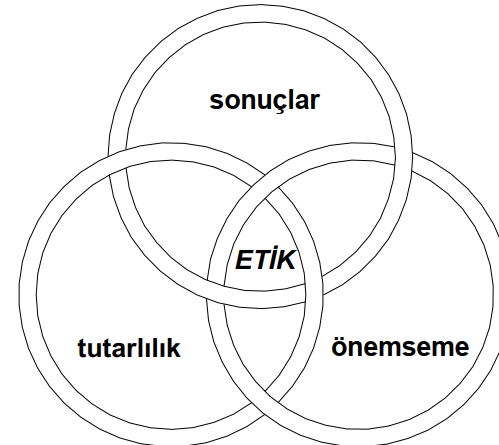
Etğin Temel İlkeleri

Herhangi bir eylemin etik açıdan değerlendirilmesinde üç yaklaşım söz konusudur. Bu yaklaşımlar birbirlerini tamamlarlar ve bir etik karar verme sürecinin temelini oluştururlar.

Bu yaklaşımlar;

1. Tutarlılık, öznel etik modeli
2. Sonuçlar, nesnel etik modeli
3. Önemseme, sorumluluk etiği

Borrom düğümü (Lacan 1975)

Eğitim ve Etik

İnsan doğası gereği ahlaki bir varlık değildir. Ahlaki olarak eğitilmesi gerekir. Doğal insan davranışları benmerkezcidir ve bencilcedir.. Bu bakış açısının karşısına, diğer insanların ihtiyaçlarının da aynı ölçüde haklı bencillikler olarak kabul edilmesi talebi konmazsa, en güçlünün ve hileleri en iyi bilen iktidarı ele geçirmeye uğraştığı, herkesin herkesle savaştığı doğal durum ortaya çıkar.

Kant için eğitimin görevi insanı insan yapmaktır:

"İnsan yalnızca eğitim yoluyla insan olur. Eğitim onu nasıl şekillendirdiyse o sadece odur."

Eğitim ve Etik

Yüksek öğretimde bilimsel temelli bir etik eğitiminin amaçları şöyle sıralanabilir (Haynes 2002):

a) **Toplumsal deneyim:** öğrenciye, kendi aile çevresinden ve yüksek okuldakinden farklı bir sistemde sosyal deneyim kazandırılmaya çalışılmalıdır.

b) **Bilgi:** öğrencinin felsefi etiğin sorunlarını, insan bilimlerinin temel sorunlarını, tarihsel ve sistematik olarak temellendirilmiş bir zeminden kavraması gerekir.

c) **Sorun bilinci:** öğrenci, etik sorunların ortaya konuş biçimlerini, tartışabilirliğini görebilmeli ve aktarabilmelidir.

d) **Karar verebilme yeteneği:** öğrenci, kişisel, toplumsal ve yaşama ilişkin sorunları etik açıdan yargılama yeteneği kazanmalıdır.

e) **Sorunu ortaya koyabilme:** öğrenci derslerde sorunları somut olarak ve genel bir bakış açısı ile yansıtabilmeli ve etik tartışma bağlamında değerlendirebilmelidir.

f) **Metin yorumları:** öğrenci etik kavramları ve dile getirilen sorunları kavrayabilmeli ve bunu yansıtabilmelidir.

g) **Öğrenim sonrası eğitim:** öğrenci, öğrenimini tamamladıktan sonra sosyal ve felsefi konulardaki gelişmeleri izleyebilme ve kişisel gelişiminde onlardan yararlanabilme konumuna gelmelidir.

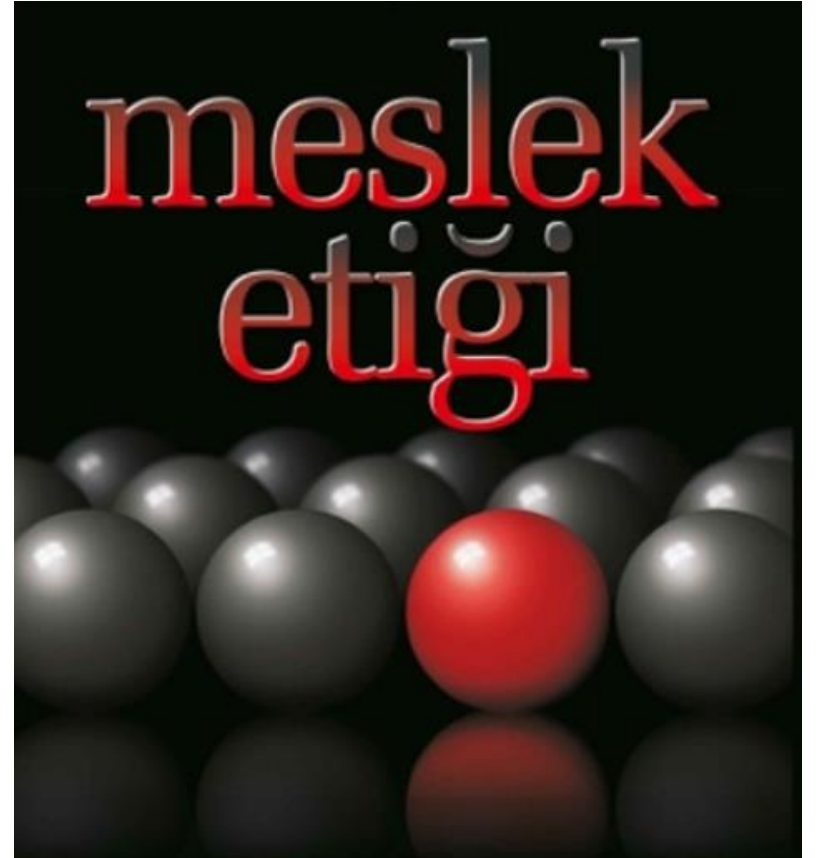
İş ve Meslek Etiği (Uygulamalı Etik)

Son yıllarda, iş ve mesleki alanda mesleki etikten beklentiler dramatik biçimde artmıştır. İşverenler, çalışanlar ve müşteriler bilinçli olarak temel etik kuralları tanımlayanları aramaktadırlar.

Bunun nedenleri,

- * Kabul edilmiş/edilebilir davranışları belirlemek,
- * Uygulamanın standartlarını yükseltmek,
- * Öz eleştiri yapmak için yol göstericilik sağlamak,
- * Mesleki davranış ve sorumluluklar için bir çerçeve oluşturmak,
- * Bir mesleki kimlik (statü) aracı
- * Bir mesleki olgunluk standardı

sayılabilir.

İş ve Meslek Etiği (Uygulamalı Etik)

Etik, doğru kararlara varmak için bireylerin geliştirdiği çerçeve kuralların bütünüdür. Etik, topluluğun ortak isteklerini bireylere benimsetme girişimidir. Bu bağlamda, etik kuralların açık ve belirli bir alana ilişkin yazılı kuralları içermesi beklenir. Bu ilkeler, uyması beklenen bireylerin özelliklerine göre değil evrensel kabul gören kavramlara dayalı olarak geliştirilirler. Etik ilkeler, kendisini bağlayan topluluğun genel değerler sistemi ve amaçlarını tanımlayan, verilen kararların bu ilkelere uygunluğu için rehberlik eden mekanizmayı oluştururlar (Bilgi ve İpbüker 2005).

Etik, bir davranış standartları bilimidir. Etik sadece kuramsal ve bu anlamda özerk bir bilim olarak değil, uygulamalı bir bilim olarak da yapılabilir. Yani, genel etik ilkeler genel etik ilkeler, etik temellendirme yöntemleri kullanılarak belirli yaşam ve eylem alanlarına uygulanabilir. Bu durumda etik; ahlakiliğin mutlaklık ve koşulsuzluk talebini, ahlakla bir bağlam içinde ya da bir eylem bilimi ethosuyla bağlantılı olarak yorumlayan özel ve somut bir etik olur. Ait olduğu eylem alanını açıklayan kavramın adını ön isim olarak alır, o kavramın etiği olur: Tıbbi etik, Biyoetik, Sosyal etik, İktisat etiği, Bilim etiği, Ekoloji etiği, Barış etiği, Basın etiği ve benzeri gibi... Bu etikler uygulamada, o eylem alanında faaliyet gösteren insan gruplarının davranış ilkeleri şeklinde düzenlendiğinde ya da diğer bir deyişle sadece o kavramın altında toplanan uğraşı alanlarını ilgilendirecek şekilde özelleştirildiğinde iş veya meslek etiği olarak anılır (Pieper,1999).

İş ve Meslek Etiği (Uygulamalı Etik)

Meslek ya da zümre onuru, meslek etiğinin alanlarına özgü kurallarla sıkı sıkıya bağlıdır ve bunları çiğneyen yalnızca kendi prestijine değil mesleğe de zarar verir. Genelleştirme ilkesine göre bir eylem, genelde kabul edilemez sonuçlara yolaçtığında ahlakdışı sayılır. Günlük konuşma dilinde bu durum **“herkes senin gibi davransa ne olur?”** sorusu ile sorgulanır.

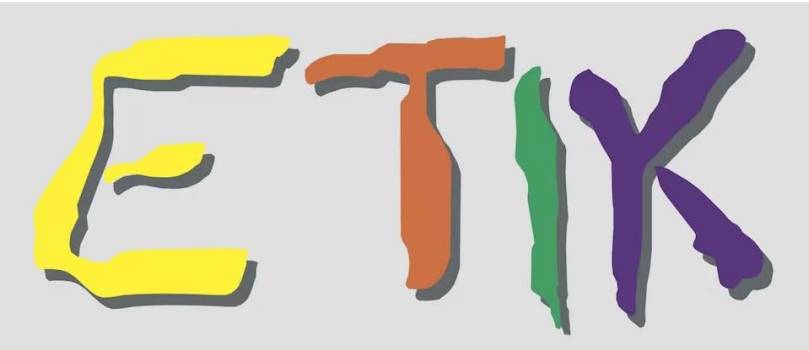
Özel etik ilkelere olan gereksinim, genel olarak tüm toplumun etik gereksinimi ile aynıdır. Etik ilkeler, karşılıklı olarak ilişkinin kurulması ve muafakatin sürdürülmesine yardımcı olur.

Bilimsel Mesleki Etik Standartlar

Bilim, gözlem yoluyla, gözleme dayanan düşünce yoluyla, evrendeki tek tek olguları, bu olguları birbirine bağlayan yasaları bulmaya, böylece gelecekteki olayların da önceden bilinlerini sağlamaya çalışmaktır. Bilimin bu kuramsal yönünden başka bir yönü de, bilimsel düşüncelerden yararlanarak, bilim öncesi çağlarda elde edilemeyen, ya da çok daha pahalıya malolan yaşama kolaylıklarını, çok üstün yaşama olanaklarını sağlayan bilimsel tekniktir. Bu ikinci yönüyle bilim, bilim adamı olmayanlar için bile büyük önem taşır (Russell 2005).

Kendini gelişen bilim ve teknolojiye uygun olarak sürekli yeniden tanımlamak ve geliştirmek durumunda olan meslekler bilimsel meslekler olarak tanımlanırlar. Mühendislik mesleği bu tanıma uygun olarak bilimsel bir meslektir.

Bilimsel Mesleki Etik Standartlar

Bir mesleğin bilimsel bir meslek olarak nitelendirilebilmesi için gereken etik standartlar aşağıdaki başlıklar altında özetlenebilir (Resnik 2004,Aydın 2002, Bilgi ve İpbüker 2005):

1. Dürüstlük
2. Dikkat
3. Açıklık
4. Onur Payı
5. Toplumsal sorumluluk
6. Yasallık
7. Karşılıklı saygı
8. Verimlilik

Mühendislik Etiği İlkeleri

Etik sorumluluklar, etik kurallar etrafında örgütlü, kurumsal bir yapıyı gerektirir. Uluslararası meslek örgütleri, bazı ulusal birlikler evrensel mesleki etik değerler çerçevesinde kendi mesleki etik kodlarını uzun yıllar önce yayınlamışlardır. Kendini topluma bir meslek grubu olarak kabul ettirerek ortaya çıkan her grup öncelikli olarak mesleki etik kodlarını meslektaşlarına ve kamuoyuna açıklamaktadır.

Etik kodlar, bir mesleğin ve toplumun üyeleri arasındaki inandırıcılığın aracıdır. Ortak değerlere ve misyona sahip üyeler arasında aidiyet duygusunu arttırır, topluma karşı görevlerinin olduğu bilincini canlı tutar. Etik kodlar, mühendislerin, mesleğine, meslektaşlarına, kendi çalışanlarına, işverenlerine, müşterilerine ve onların çalışanlarına, topluma, çevreye ve doğaya karşı sorumluluklarını vurgular (Bilgi ve İpbüker 2005).

Mesleki Davranış İlkeleri Hakkında TMMOB Kurultay Kararları

Mühendis ve mimarların mesleki sorumlulukları, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin topluma, doğaya, çağımıza ve geleceğimize olan etkileriyle doğrudan bağlantılıdır. Aşağıda yer alan TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri, mühendislerin ve mimarların mesleki etkinliklerinde göz önünde bulundurmaları gereken değerleri, kararlarına kılavuzluk edecek bir toplumsal sözleşmenin öğelerini vermek için hazırlanmış ve kabul edilmiştir.

Mesleki Davranış İlkeleri Hakkında TMMOB Kurultay Kararları

TMMOB MESLEKİ DAVRANIŞ İLKELERİ

A)Mühendislerin ve Mimarların, birey olarak kendilerine karşı sorumlulukları;

- 1.Mühendis ve Mimarlar; Bilim ve teknolojiyi insanlık yararına ve doğal dengeyi koruyacak biçimde kullanmayı mesleğinin temel ilkesi kabul eder.
- 2.Bilgi ve yeteneklerini sürekli geliştirme düşüncesi ve çabasıyla hareket etmenin sorumluluğunu duyarlar.
- 3.Meslek alanı içerisindeki en iyi tasarım ve uygulama hizmetini vermekte sorumluluk duyarlar.
- 4.Hizmet üretimi ve yaşam boyunca ulusal ve uluslararası boyutlardaki adalet, eşitlik, özgürlük, dürüstlük, güvenilirlik, saygı ve hukuk alanlarındaki gelişim ve değişikliklerde sorumlu olduğu bilinciyle hareket eder.
- 5.İş sözleşmelerinde yer alan, kurallara uyarlar ve karşı taraftan da aynı anlayışı beklerler.
- 6.Yeterli oldukları alanlarda mesleki hizmet üretmeyi hedef ve ilke kabul ederler. Çok disiplinli çalışmalarda birlikte üretmeyi amaçlar ve diğer meslek mensuplarına gereken saygıyı gösterirler. Mühendis ve Mimarlar sadece hak ettiği ünvanları kullanmayı uygun bulurlar.
- 7.Mesleki Davranış ilkelerine aykırı tutum davranışlarda, bulunamazlar. Bu ilkelere karşı davrananlara hoşgörülü yaklaşmaz örgütsel tepkinin gelişmesine katkı koyarlar.

Mesleki Davranış İlkeleri Hakkında TMMOB Kurultay Kararları

TMMOB MESLEKİ DAVRANIŞ İLKELERİ

B)Örgütsel Davranış Kuralları;

- 1.Örgüt faaliyetleri sırasında oluşturulan, karar altına alınan ilke ve kuralların hayata geçirilmesi, yazılı kurallar ve örgüt gelenek ve kültürüne saygılı davranmayı ve bunları geliştirmeyi ilke kabul eder.
- 2.Örgütsel, yönetsel sorumlulukların yerine getirilmesinde en üst düzeyde duyarlılık gösterilir.
- 3.İnsanlığın evrensel değerlerine ve hukukun üstünlüğüne dayalı örgüt yönetimini geliştirerek örgüt içi demokrasininin düzenlenmesini sağlar.
- 4.Mesleğin ve meslektaşın toplumdaki itibarını yüceltecek mesleki davranış ilkelerinin yaşama geçirmeyi görev kabul eder.
- 5.Meslek ilkelerinin uygulama ve denetiminde etik kurallar geliştirir.
- 6.Mühendis ve Mimarların mesleki, sosyal, kültürel,ekonomik gelişmeleri için örgütlü mücadeleyi ön planda tutar

C)Toplumsal ve Sosyal Sorumluluklar;

- 1.Mühendis ve Mimarlar insan haklarına barışa, demokrasiye, topluma saygılı ön planda tutarak ilişki geliştirirler.
- 2.Mühendis ve Mimarlar din, dil, ırk, her türlü inanç, cinsiyet farklılığı, coğrafi ayırım ile gözetmeden çok kültürlü bir yapının korunması, kültürel zenginliğin geliştirilmesi yönünde çaba sarf ederek hizmetleri bu anlayış içinde yürütürler.
- 3.Toplumun sağlıklı gelişmesini çevreyi ön planda tutarak geliştirecek davranışları destekler. Bu amaçla doğal ve toplumsal çevrenin sağlıklı gelişmesini ön planda tutar.

Mesleki Davranış İlkeleri Hakkında TMMOB Kurultay Kararları

TMMOB MESLEKİ DAVRANIŞ İLKELERİ

D)Doğaya ve Çevreye Karşı Sorumluluklar;

1.İnsan merkezli insanın mutluluğu, refah ve yararını ön planda tutan değerlendirme ve davranışlar artan nüfusunda etkisiyle hava toprak ve suyun kirlenmesine neden olmuş başta insan olmak üzere tüm canlıların hayatını tehdit eder boyuta gelmesinde etkili olmuştur. Bu bilgiler ışığında, Mühendis ve Mimarlar, gelecek kuşaklar, diğer canlılar ve canlı organizmalar ile arzun varlığını sürdürmesini bir hak ve değer olarak kabul ederek davranış geliştirmeyi sorumluluk olarak görürler.

2.TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri, geleceğin mühendislerinin ve mimarlarının, bilim ve teknolojinin, mühendislik ve mimarlık etkinliklerinin topluma olan etkilerini, meslek mensuplarının bu etkilerden doğan kişisel sorumluluklarını, kararlarında başvurdukları değerleri ve etik ikilemleri tanımlarını gerektirmektedir. Bu amaçla, bilgi ve düşünce zenginliği yaratmak, yaşam kültürü düzeyini yükseltmek, etik ikilemleri tartışma yeteneğini geliştirmek için, mühendislik ve mimarlık lisans eğitiminin "etik" le ilişkili konularla zenginleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması öngörülmüştür.

3.Toplumun güvenliğini, sağlığını, refahını ve doğanın dengesini temel alacak ilkeler, ülkemizde uygulanmakta olan sosyal, siyasal ve ekonomik politikaların özendirdiği ya da ödüllendirdiği davranışlarla büyük ölçüde çelişebilecektir. Bu tür durumlar, kimi meslektaşlarımız için geçerli olabileceği gibi, kimi işveren girişimci ve kamu yöneticileri tarafından da kendi çıkarlarına aykırı bulunabilecektir. Bu tür durumlarda, meslek etiğine uygun davranacak üyelerimiz üzerinde işten çıkarılmaya kadar varan yaptırımlar söz konusu olabilecektir. Olağan dışı koşullara ve baskılara karşın bu ilkelerin uygulanmasında kararlı davranan üyelerimizin ödüllendirilmesi ve bu tür uygulamalarda haksızlığa uğrayan üyelerimize sahip çıkılabilmesi için TMMOB bünyesinde özel bir fon oluşturulması karara bağlanmıştır.

4.Mühendis ve mimarlar, Mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerini, toplumsal çıkarların, evrensel insani kazanımların ve kültürel mirasın korunması için kullanırlar. Toplum yararı için duymuş oldukları sorumluluk ve kaygı her zaman özel çıkarlarının üstünde yer alır.

5.Mühendis ve mimarlar, kendilerinden istenen işin, toplum ve çevre için bir tehlike yaratacağı doğrultusunda şüpheleri olduğunda, düşünceleri işveren tarafından dikkate alınmıyorsa ilgili meslek örgütünü bilgilendirirler. Meslek örgütü konuyu takip etmekle yükümlüdür. Üye, meslek örgütüne karşı sorumludur, örgütü duyarsız davrandığı takdirde, kamuoyunu bilgilendirmelidir.

Mesleki Davranış İlkeleri Hakkında TMMOB Kurultay Kararları

TMMOB MESLEKİ DAVRANIŞ İLKELERİ

D)Doğaya ve Çevreye Karşı Sorumluluklar;

6.Mühendis ve mimarlar, işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği için gerekli önlemlerin alınması amacıyla;

- Meslek örgütlerinin öncülüğünde, mevcut yasa, yönetmelik,tüzük vd. yasal mevzuatta yer alan önlemlerin hayata geçirilmesi için mücadele eder.
- Üretim sistemlerinde ve süreçlerindeki yapılan değişikliklere bağlı olarak, önlemlerin geliştirilmesi amacıyla meslek örgütü ile birlikte çalışır. Karşılaştığı sorunları örgütüne bildirir.
- Meslek örgütünün bu konudaki yükümlülüklerini yerine getirmesini talep eder, takipçisi olur.

7.Mühendis ve mimarlar çalışma yaşamında,

- Kamusal çıkarları gözeterek çalışırlar.
- Yaptığı işin gereklerinin dışında, çalışma arkadaşlarına göre ayrıcalıklı bir konum edinmek amacıyla işvereniyle özel ilişkiler geliştirmezler.

8.Mühendis ve mimarlar bilime ve mesleğine karşı sorumluluğunun gereği olarak;

- Yalnız, becerileri ve eğitimleri olan konularda mesleki hizmet verirler; görev yetki ve sorumluluklarını sadece zorunlu durumlarda ehil olan meslektaşlarına devrederler.
- Çalıştığı alanda ve genel entelektüel faaliyetinde,işletme verimliliğinin yükseltilmesine, emeğin haklarını koruyup geliştirme;istihdamın daraltılma aması, ulusal çıkarları gözetme kaydıyla teknolojinin gelişimi ve enerji yoğunluğunun düşürülmesi doğrultusunda katkı koyar, bu doğrultudaki çalışmaları desteklerler.

9.Mühendis ve mimarların topluma, yaşadıkları çağa ve doğaya karşı sorumlulukları hizmetlerinin kapsamıyla aynı oranda artmaktadır. Toplumun refah ve mutluluğuna katkıda bulunmak için mühendis ve mimarların gerçekleştireceği mesleki etkinliklerde uygulanmak üzere “Topluma karşı sorumluluklarının, ürün ve hizmet isteyene ve tüketiciye karşı sorumluluklarının , mesleğe ve meslektaşlarına diğer meslek disiplinlerine karşı sorumluluklarının, kendilerine karşı sorumlulukları ivedilikle "Mesleki Davranış İlkeleri" olarak tanımlanmalı, ödül ve yaptırımlar belirlenmeli ve TMMOB'nin ilk Genel Kurulu'nda işlevsel ve işler bir düzenlemeye dönüştürülmelidir.